

Recenzja
w sprawie nadania Profesorowi Julianowi
Musielakowi doktoratu Honoris Causa
Uniwersytetu Zielonogórskiego

Profesor Julian Musielak jest współtwórcą poznańskiej szkoły analizy funkcjonalnej, dziedziny matematyki rozwiniętej przez słynną Lwowską Szkołę Matematyczną utworzoną przez Stefana Banacha i Hugo Steinhausa. Zasługą tej szkoły było zbudowanie podstaw analizy funkcjonalnej. Oprócz Banacha i Steinhausa duży udział w tym dziele mieli też inni wielcy matematycy: Stanisław Mazur, Władysław Orlicz, Juliusz Schauder, Stanisław Ulam i kilku innych. Objęcie w 1945 roku katedry matematyki na Uniwersytecie Poznańskim przez Prof. Władysława Orlicza zapoczątkowało okres nowoczesnych i intensywnych badań matematycznych na naszym Uniwersytecie. Jednym z pierwszych i zarazem najwybitniejszych uczniów Prof. Władysława Orlicza jest właśnie Prof. Julian Musielak. Jego zainteresowania badawcze obejmują wiele działów analizy matematycznej. Należałoby tu wymienić teorię przestrzeni modularnych, teorię dystrybucji, teorię szeregów ortogonalnych, teorię interpolacji, teorię aproksymacji i teorię operatorów. Najważniejsze osiągnięcia naukowe Prof. Julian Musielak ma niewątpliwie w teorii przestrzeni modularnych, którą zapoczątkował wraz z Władysławem Orliczem. Teoria ta stała się ważną dziedziną badań obejmującą także teorię wielu klas przestrzeni funkcyjnych takich jak przestrzenie Orlicza, uogólnione przestrzenie Orlicza, przestrzenie Orlicza-Sobolewa, przestrzenie Orlicza-Lorentza, przestrzenie Calderóna-Łozanowskiego, uogólnione przestrzenie Calderóna-Łozanowskiego i przestrzenie Cesàro-Orlicza. Teoria ta stała się ważną dziedziną badań uprawianą zarówno przez matematyków polskich jak i zagranicznych, m.in. z U.S.A., Kanady, Rosji, Ukrainy, Białorusi, Niemiec, Francji, Hiszpanii, Czech, Włoch, Izraela, Gruzji, Chin, Japonii, Indii, Tajlandii, Singapuru, Argentyny, Algierii, Maroka. O intensywności rozwoju tej dziedziny świadczy m.in. fakt, że Mathematical Subject Classification 2000 klasyfikuje tę teorię jako oddzielną problematykę badawczą w ramach analizy

funkcjonalnej. Uogólnione przestrzenie Orlicza zdefiniowane we wspólnej pracy Musielaka i Orlicza od wielu lat noszą nazwę przestrzeni Musielaka-Orlicza. W ten sposób nazwiska tych matematyków weszły do powszechnie używanej nomenklatury matematycznej. O tym, że Profesor Musielak cieszy się wielkim autorytetem naukowym w całej Polsce świadczy imponująca liczba recenzji prac doktorskich, habilitacyjnych i wniosków o tytuły naukowe napisanych dla matematyków z wielu polskich uczelni wyższych (odpowiednio 64, 14 i 7) oraz liczne zaproszenia Profesora na dłuższe pobyty naukowe w zagranicznych ośrodkach naukowych. Przez 1 rok w roku akademickim 1958-59 Profesor przebywał w Bombaju (Indie) jako stypendysta Tata Institute of Fundamental Research. Ponad 1 rok w latach 1962-1963 przebywał jako wizytujący profesor w University of Notre Dame, Notre Dame, Stan Indiana, USA. W roku 1971 jako "gastprofessor" spędził 3 miesiące w Martin Luter Universität w Halle (Niemcy). W roku 1989 gościł w Universität Kiel w Niemczech jako profesor wizytujący. Ponadto w latach 1992-2002 jedenastokrotnie (każdorazowo przez 1 miesiąc) przebywał Profesor w Uniwersytecie w Perugii, prowadząc wspólne badania naukowe i przygotowując wspólną monografię z Profesorami Carlo Bardaro i Gianluca Vinti. Prof. Musielak jest autorem 146 prac naukowych, 1 monografii samodzielnej opublikowanej przez wydawnictwo Springer-Verlag, 1 monografii współautorskiej z matematykami włoskimi Carlo Bardaro i Gianluca Vinti, opublikowanej przez wydawnictwo Walter de Gruyter, 1 monografii w języku polskim opublikowanej przez Państwowe Wydawnictwo Naukowe, współautorem podręcznika z analizy matematycznej, na który składa się 7 zeszytów wchodzących w skład 3 tomów, wydanego przez Wydawnictwo Naukowe UAM, 4 skryptów, 9 artykułów bibliograficznych i 9 artykułów zaliczanych do grupy artykułów przeglądowych i popularno-naukowych. Profesor wypromował ponad 500 magistrantów matematyki i był promotorem w 36 przewodach doktorskich, w tym dla dwóch matematyków zagranicznych, 12 matematyków spoza Poznania i 22 matematyków z Poznania. Dwóch doktorantów Profesora Musielaka posiada tytuł naukowy profesora, 5 pracuje na stanowisku profesora UAM i jeden na stanowisku profesora Politechniki Poznańskiej. Dwóch matematycznych wnuków Profesora piastuje już funkcje samodzielnego pracownika naukowego (1 w Akademii Ekonomicznej i 1 w Politechnice Poznańskiej). Osobiście dumny jestem z przynależności do grupy doktorantów Profesora.

To właśnie Profesor Musielak był inicjatorem organizacji serii międzynarodowych konferencji matematycznych "Function Spaces". Dotychczas odbyło

się 8 konferencji z tej serii (6 w Poznaniu, 1 w Zielonej Górze i 1 we Wrocławiu).

Dla swoich uczniów Profesor był i jest niedoścignionym wzorem człowieka i wykładowcy. Jego walory dydaktyczne ujawniły się w pełnej krasie podczas wykładu inauguracyjnego, który z właściwą sobie swadą wygłosił w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza na rozpoczęcie roku akademickiego 1996/97. Profesor w niezwykle przystępny sposób opowiadał o zaskakujących paradoksach matematycznych.

Profesor Musielak potrafił łączyć pracę naukową z pracą organizacyjną. Pełnił wiele ważnych funkcji. Był organizatorem Studium Wieczorowego Matematyki, Fizyki i Chemii UAM i w latach 1966-1969 pełnił funkcję kierownika tego Studium. W latach 1969-1975 pełnił funkcję zastępcy dyrektora do spraw naukowych Instytutu Matematyki UAM. W roku 1969 zorganizował Zakład Teorii Funkcji Rzeczywistych w Instytucie Matematyki UAM, a funkcję kierownika tego Zakładu pełnił przez 30 lat. W latach 1975-1978 był prodziekanem ds. studenckich a w latach 1981-1984 dziekanem Wydziału Matematyki i Fizyki UAM. W okresie 1984-1985 przez ponad 1 rok pełnił funkcję prorektora UAM ds. współpracy z zagranicą (w dn. 1.12.1985 r. ówczesne władze odwołały Rektora i prorektorów UAM). Z kolei w latach 1990-1993 pełnił funkcję dyrektora Instytutu Matematyki na Wydziale Matematyki i Fizyki UAM.

Omawiając zasługi i osiągnięcia Pana Profesora nie można pominąć Jego bardzo szerokiej działalności edytorskiej. W redakcji *Commentationes Mathematicae*, roczników Polskiego Towarzystwa Matematycznego, był kolejno sekretarzem redakcji *Commentationes Mathematicae*, roczników Polskiego Towarzystwa Matematycznego w latach 1960-1967, zastępcą redaktora naczelnego tego czasopisma w latach 1967-1990, jego redaktorem naczelnym w latach 1990-2001 a od roku 2002 jest Redaktorem Honorowym tego czasopisma. Profesor był też założycielem czasopisma *Functiones et Approximatio* w roku 1973. Od tamtego czasu jest członkiem redakcji tego czasopisma, a w latach 1973-2003 pełnił w tym czasopiśmie funkcję Redaktora Naczelnego. Profesor jest także od 1972 r. członkiem redakcji czasopisma *Fasciculi Mathematici* na Politechnice Poznańskiej i członkiem redakcji *Scientiae Mathematicae Japonicae* (wcześniej *Mathematicae Japonicae*) od 1989 r. Profesor był edytorem siedmiu *Proceedingsów* międzynarodowych konferencji matematycznych z serii "Function Spaces".

Profesor Musielak doskonale rozumiał, że nie ma rozwoju nauki bez

instytucji ją propagujących i popularyzujących. Dlatego niezwykle dużo energii i czasu poświęcił Polskiemu Towarzystwu Matematycznemu. W latach 1989-1991 pełnił funkcję wiceprezesa a w latach 1991-1993 funkcję prezesa Polskiego Towarzystwa Matematycznego. W latach 1978-2001 był członkiem Jury Nagród Głównych Polskiego Towarzystwa Matematycznego, zaś w latach 1999-2002 był przedstawicielem Zarządu Głównego PTM w European Mathematical Society. Po dwie kadencje pełnił funkcje wiceprezesa Oddziału Poznańskiego PTM i prezesa Oddziału Poznańskiego PTM.

Kolejnym dowodem uznania dla niezwykle szerokiej wiedzy i wyczucia pedagogicznego Profesora było proponowanie Mu przez instytucje naukowo-oświatowe funkcji, które dawały Mu wpływ na kształcenie w zakresie matematyki w Polsce. W latach 1973-1978 był członkiem Zespołu Rzeczników Matematyki przy Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Warszawie. W latach 1973-1979 i 1986-1988 był członkiem Zespołu Programów Szkolnych przy Ministerstwie Oświaty i Wychowania. W latach 1974-1999 był członkiem Komitetu Nauk Matematycznych Polskiej Akademii Nauk, zaś w latach 1987-1990 był członkiem Prezydium tego Komitetu. W okresie 1984-1989 był członkiem Zespołu Naukowo-Dydaktycznego Nauk Ścisłych w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W okresie 1976-1978 był członkiem Państwowej Komisji Egzaminów Kwalifikacyjnych przy Instytucie Kształcenia Nauczycieli w Poznaniu. W latach 1977-1979 był Profesorem członkiem podobnej Komisji w Szczecinie. W okresie 1993-1996 był Profesorem członkiem Centralnej Komisji do Spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.

Za swoją działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną Profesor Musielak był uhonorowany wieloma odznaczeniami i nagrodami. Ograniczę się z konieczności do wymienienia najważniejszych z nich. Sześciokrotnie otrzymał Profesor Nagrodę Ministra Szkolnictwa Wyższego (dwukrotnie stopnia III, raz stopnia II i trzy razy stopnia I). W roku 2000 Profesor otrzymał godność Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Matematycznego, w roku 2004 został wyróżniony Nagrodą Naukową Miasta Poznania, zaś w roku 2006 przyznana Mu została *Palmae Universitatis Studiorum Poznaniensis*.

Rodzi się naturalne pytanie, dlaczego to właśnie Uniwersytet Zielonogórski jako pierwszy wystąpił z inicjatywą przyznania Profesorowi Julianowi Musielakowi godności Doktora Honoris Causa. Postaram się to poniżej wyjaśnić. Współpraca Profesora Musielaka ze środowiskiem

matematycznym Zielonej Góry trwa od roku 1960. W latach 1960-1970 prowadził Profesor zajęcia dydaktyczne na kierunku matematyka w Punkcie Konsultacyjnym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza z siedzibą w Zielonej Górze. W latach 1966-1979 Profesor był wielokrotnie referentem na seminariach naukowych organizowanych przez matematyków zielonogórskich uczelni wyższych. Niektórzy matematycy z Ośrodka Zielonogórskiego uczęszczali na seminarium z analizy matematycznej prowadzone przez Prof. Musielaka w Poznaniu. W roku 1973, Profesor Musielak, pełniący wówczas funkcję Prezesa Oddziału Poznańskiego PTM, był inicjatorem powołania przy Oddziale Poznańskim Polskiego Towarzystwa Matematycznego Koła tego Towarzystwa z siedzibą w Zielonej Górze, które w roku 1975 przekształcone zostało w Zielonogórski Oddział PTM. W latach 1971-1978 Profesor był promotorem i recenzentem w kilku przewodach doktorskich pracowników zielonogórskich uczelni wyższych. W latach 1995-2006 z inicjatywy Prof. Musielaka zielonogórskie środowisko matematyczne zostało włączone do grona współorganizatorów międzynarodowych konferencji naukowych z serii "Function Spaces".

Powyższa prezentacja sylwetki Pana Profesora Juliana Musielaka pokazuje, jak wielkim jest On autorytetem w sprawach naukowych i organizacji nauki. Jego oddanie sprawom nauki i dydaktyki budzi prawdziwy podziw. Ci, którzy mieli możliwość współpracy z Prof. Musielakiem wiedzą też, jak bardzo jest On ludziom życzliwy, będąc jednocześnie bardzo wymagającym. Profesor Musielak jest także niekwestionowanym autorytetem moralnym w środowisku polskich matematyków. Niewielu jest w Polsce matematyków, którym powierzono sprawowanie tak wielu zaszczytnych funkcji, niosących szereg poważnych obowiązków i którzy wywiązywaliby się z nich tak perfekcyjnie. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że do pełnienia tych funkcji był Profesor powoływany wyłącznie z inicjatywy środowisk naukowych, w których działał. Przede wszystkim należy jednak podkreślić, że Profesor Julian Musielak jest matematykiem o wybitnych osiągnięciach naukowych, znanym powszechnie w światowym środowisku matematyków. A, że położył On również wielkie zasługi dla rozwoju Zielonogórskiego Środowiska Matematycznego, to inicjatywę władz Uniwersytetu Zielonogórskiego przyznania Mu godności Doktora Honoris Causa tej Uczelni uważam jako wyjątkowo trafną.